

A Kúria a dr. Viszló László ügyvéd által képviselt felperesnek alperes ellen fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése iránt a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságnál 7.M.1040/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.25.938/2010/11. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. március 20. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.25.938/2010/11. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 30.000 (harmincezer) forint és 8.100 (nyolcezer-egyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget. A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

Az alperes 2006. június 26-án kelt fegyelmi határozatával a felperest elbocsátás fegyelmi büntetéssel sújtotta. Ennek - a felülvizsgálati eljárásban vizsgálható - indokolása szerint a felperes az intézmény nevében egyik beosztottja útján engedély nélkül kötelezettséget vállalt. A határozat szerint a munkavállaló az általa kizárólagosan használt szobában huzamosabb ideig tárolt közcélú adományokat, amelyek így nem jutottak el a rászorulókhhoz. A felperes az átvett árukat, mennyiségét, minőségét nem jelentette, amellyel megsértette a 249/2000. (XII.24.) Korm. rendelet 32. § (3) és (4) bekezdésében írtakat. Az adományok az intézmény mérlegbeszámolóiban nem jelentkeztek, és azok valóságtartalmához fűződő törvényes érdeket és jogszabályi elvárásokat sértett a felperesi magatartás.

A felperes a keresetében a munkáltatói intézkedés hatályon kívül helyezését kérte közalkalmazotti jogviszonyának helyreállítása mellőzésével. Másodlagosan a fegyelmi határozatban foglaltak eltűzlött voltára tekintettel a büntetés enyhítését igényelte. Hivatkozása szerint a munkáltató a fegyelmi eljárás lefolytatása során számos eljárásjogi hibát vétett. Erdemben arra utalt, hogy a fegyelmi határozatban megjelölt okok nem valósak és nem okszerűek. Korábban értékelt ügyeket vont be a fegyelmi eljárásba a munkáltató, és konkrét időpont megjelölése nélkül tartalmaz olyan megállapításokat, amelyek bizonyíthatósága emiatt kétséges. A Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 7.M.1040/2006/49. számú ítéletével az alperes 2009. július 3-án kelt fegyelmi határozatát megváltoztatta és a felperes fegyelmi büntetését megrovásra enyhítette. Rögzítette, hogy a felperes jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Kötelezte az alperest elmaradt illetmény, felmentési időre járó illetmény, végkielégítés, ruhapénz, étkezési hozzájárulás és kártérítés viselésére. Az ítélet szerint az alperes perköltséget is köteles fizetni, személyes illetékmentessége folytán azonban az illeték az államot terheli. A

munkaügyi bíróság által megállapítottak szerint a felperes által hivatkozott, a fegyelmi eljárásra vonatkozó eljárásjogi szabálysértések nem voltak megállapíthatóak. A bíróság a felek nyilatkozatai, a csatolt iratok és B.E. vallomása alapján sem látta bizonyítottnak, hogy a felperes az alperes egy helyiségét saját céljaira, kizárólagosan használta volna, vagy itt huzamosabb ideig adományokat tárolt volna úgy, hogy az ajándékok végül nem jutottak el a címzettekig. A bíróság nem találta igazoltnak, hogy a felperes az alpereshez érkező adományok kezelése tekintetében visszaélést követett volna el. Az alperesnek mint munkáltatónak lett volna kötelezettsége, hogy az általa hivatkozott rendeletet az alperes tevékenységének jellegére tekintettel adaptálja. Az alperes volt köteles azokat a szabályokat vagy működési feltételeket létrehozni, amelyeken belül a felperes adománykezelési gyakorlata számon kérhető, ennek hiányában a munkáltató nem róhatja a felperes terhére a szabályok betartásának a hiányát.

A bíróság bizonyítottanak találta, hogy a felperes engedély nélkül az intézmény nevében maga és egyik beosztottja útján kötelezettséget vállalt, mert a felperes személyes meghallgatásában elmondott eljárása ellenkezik az alperesi SzMSz pontjában írtakkal. Ez a körülmény azonban nem alkalmas arra, hogy az alperes a felperessel szemben a legsúlyosabb fegyelmi büntetés kiszabását alkalmazza, ezért a munkáltató által hozott fegyelmi büntetést enyhítette és azt a felperes szabályszegésének tényleges súlyához igazítva megrovás büntetésre változtatta. A felek fellebbezése folytán eljáró Pest Megyei Bíróság 8.Mf.25.938/2010/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította, az alperes marasztalását mellőzte. Kötelezte a felperest első- és másodfokú együttes perköltség viselésére azzal, hogy az illetéket az állam viseli. A másodfokú bíróság a tényállást kiegészítette és megállapította, hogy a felperes a fegyelmi határozatban terhére rótt kötelezettséget megszegte amikor saját nevében az alperes részére előfizetői szerződésre kötelezettséget vállalt. Az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel szemben a másodfokú bíróság megállapította, hogy azáltal, miszerint a felperes az adományokat tároló pincék közül az egyiket lezárta, nem gondoskodott az adományok továbbításáról, munkaköri kötelezettségét megsértette. Saját maga által is elismerten nem végezhetett tárolást az adományokkal összefüggésben, azt továbbítani kellett volna az arra rászorultaknak. A felperes azon hivatkozása nem fogadható el, hogy különböző és csak speciális alkalmakra adható ajándékokról volt szó, hiszen a gyermek-fehérműk, blúzok, trikók, szoknyák, ingek, cipők bármely időpontban kiadhatók, ezenkívül csizmák, hótaposók éppen a téli időjárásra tekintettel azonnal továbbíthatók lettek volna. Indokolatlan és kötelezettségszegő magatartást jelent a felperes esetében, hogy ezeket a nagy mennyiségű, jó minőségű, nagyrészt új adományokat külön kezelte, és a tárolásukra használt pincének a kulcsát nem adta át a többi kulccsal együtt a munkakör átadásakor.

Nem fogadható el az a felperesi hivatkozás, hogy úgy érezte, miszerint az adományokért ő felelős, ezért nem adta át a kulcsot. Nem volt elhatárolva az alperesnél, hogy ki milyen adományokért vállal felelősséget. Valós az a fegyelmi határozatban írt és a felperes részéről megvalósított kötelezettségszegés, hogy huzamosabb ideig indokolatlanul közcélú adományokat tárolt. Ezáltal azok nem jutottak el a rászoruló gyerekekhez, családokhoz, holott az adományozó kifejezett szándéka nyilvánvalóan ez volt. A másodfokú bíróság nem látta bizonyítotttnak, hogy a 249/2000. (XII.24.) Korm. rendelet az államháztartás beszámolóinak rendjére vonatkozó szabályozása az adományokkal kapcsolatban a felperes kötelezettsége lenne. Ilyen módon az alperes jogszabály értelmezése téves. A másodfokú bíróság szerint a fegyelmi határozatnak az az indoka, hogy a felperes belső szabályzatokkal és saját ismerete ellenére is engedély és felhatalmazás nélkül kötelezettséget vállalt egyik beosztottján keresztül, továbbá az általa kizárólagosan használt helyiségben huzamosabb ideig közcélú adományokat tárolt, valós. Mindez pedig olyan magatartás, amellyel arányban áll az elbocsátás fegyelmi büntetés. A felperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. Másodlagosan a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet hatályában való fenntartását kérte helytadva a kereseti kérelmének.

A felülvizsgálati érvelés szerint az eljárás során az alperes mindvégig rosszhiszemű, perelhúzó magatartást tanúsított, azzal hitegette a felperest, hogy elfogadja egyezségi ajánlatát. A megítélt perköltség összegét erre tekintettel indokolatlanul magas összegben határozták meg a bíróságok. A kötelezettségvállalás kapcsán a felperes felelősségét az elsőfokú bíróság is megállapította, a közalkalmazott pedig ezt fellebbezéssel nem támadta, ezért ebben a tekintetben szükségtelen további észrevételt tenni. Az adományok tárolásával összefüggésben az alperes nem róhatja a felperes terhére a szabályok betartásának hiányát akkor sem, ha korábban a felperes volt az intézmény vezetője. Az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy „az alperes az, aki köteles lett volna azokat a szabályokat vagy működési feltételeket létrehozni, amelyeken belül a felperes adománykezelési gyakorlata számon kérhető”. Az alperesnél összesen nyolc pincében tároltak adományokat, hétből folyamatosan kiosztásra kerültek az ajándékok, a nyolcadikat célzatosan tartotta fenn az alperes, meghatározott rendezvények, ünnepek alkalmával osztották szét az itt lévő termékeket. Amikor bekerültek az alpereshez az adományok, azokat a holmikat, amelyeket akként ítélték meg, hogy alkalmasak például karácsonyi ajándéknak, karácsonyi vásárra, vagy táboroztatásra, családi-, gyermeknapokra, különféle egyéb programokra, betették ebbe a pincébe és csak akkor kerültek elő, amikor szükség volt rájuk. Tekintettel a rendeltetés céljára, ezek jobb minőségű adományok voltak. A felperesnek lehetősége sem volt a pince

kulcsának átadására, ugyanis nem volt átadó-átvevő leltár, mint ahogy munkakör átadás-átvétel sem, másrésről mire a felperest az alperes leltár készítésére hívta fel, addigra már fel volt törve a pince ajtaja.

Az adományok minden alkalommal eljutottak a címzettekig, a rendeltetésük éppen az volt, hogy akkor kerüljenek felhasználásra, kiosztásra, amikor azok rendezvényre, ünnepekre szükségesek. Az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg az arányosság elvével összhangban, hogy a legsúlyosabb fegyelmi büntetés kiszabása a felperessel szemben jogsértő. A másodfokú bíróság az ítélet meghozatala során az enyhítő körülményeket figyelmen kívül hagyta, továbbá akként állította be a felperest, mint aki saját maga kizárólagos használatára gyermekruhákat és játékokat tart fenn egy lezárt pincében. A felperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte a Pp. 218. §-ának (3) bekezdése megsértését is. A másodfokú bíróság a 2011. július 13-án tartott tárgyaláson az ítéletet kihirdette, a rendelkező részt felolvasta, a szóbeli indokolásra azonban nem került sor. Mindez pedig lényeges eljárásjogi szabálysértésként értékelendő. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Ebből következően a jelen eljárásban a felperesnek az adományok kezelésével tanúsított magatartása volt érdemi vizsgálat tárgyává tehető, mivel a kötelezettségvállalás körében kifejtett elsőfokú ítéleti döntést a felek már a fellebbezésben sem támadták. A Kjt. 45. §-ának (1) bekezdése értelmében fegyelmi vétséget követ el a közalkalmazott, ha a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét vétkesen megszegi. Ugyanezen jogszabály (2) bekezdése rögzíti a kiszabható fegyelmi büntetések körét. Az ítéleti tényállás kiegészítését követően a másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a többnyire új adományokat tároló pincét a felperes lezárva tartotta, a készlet rászorulóknak felé történő továbbításáról nem gondoskodott, a kulcsot magánál tartotta, ezáltal megghiúsította az ajándékok más személy által történő szétosztásának lehetőségét is. M.L., az alperesi intézmény vezetője maga sem tagadta, hogy az adományok kezelésére vonatkozóan szabályzat nem volt, azonban kialakult erre vonatkozóan a követendő gyakorlat. „A felperes részére ezt a szakmai protokollt nem kellett átadni. A felperes nyilvánvalóan ismerte, hiszen ilyen végzettsége van” (jegyzőkönyv, 3. oldal 5. bekezdés).

A felperes az eljárás során nem cáfolta, hogy tisztában volt tevékenységének jellegével, a követendő eljárási renddel, az adományozási rendszerrel, csupán azt állította, hogy az adományokért ő tartozott felelősséggel. A felperes kizárólagos jogosultsága, illetve kötelezettsége e körben nem nyert igazolást, az azonban bizonyított volt, hogy a készlet elzárásával, a kulcs

átadásának elmulasztásával megghiúsította azt a célt, amely az ajándékok minél előbbi eljuttatását célozták az arra rászoruló személyek részére. Ezen felperesi magatartás önmagában is megalapozhatta az elbocsátás fegyelmi büntetést - a nem cáfolt - engedély nélküli kötelezettségvállalással együtt pedig különösen nem eltúlzott a munkáltató intézkedése. A felperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte az enyhítő körülmények figyelembevételének hiányát, ezt azonban nem nevesítette, így azok érdemi vizsgálatára nem volt mód [Pp. 270. § (1) bekezdés, BH.1995.99.]. A felperes hivatkozott az alperes rosszhiszemű, perelhúzó magatartására, ez azonban nem volt megállapítható. Az a körülmény, hogy az alperes is egyezség kötésére törekedett, amelyre végül nem került sor, felróható magatartásként nem értékelhető. A felperes állította, hogy a szóban kihirdetett másodfokú ítélet nem tartalmazott indokolást, ezáltal sérült a Pp. 218. §-a. A jegyzőkönyvből nem állapítható meg, hogy az ítélet ismertetése milyen körben valósult meg, az indokolást tartalmazó írásbafoglalt ítéletet a felperes azonban bizonyítottan megkapta, ez ellen a rendkívüli jogorvoslat lehetőségét is igénybe vette, így nem állapítható meg olyan jogszabálysértés, ami az eljárás megismétlését tenné szükségessé. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, amely mértéke megállapításánál a Pp. 24. §-ában foglaltak voltak irányadóak. A perbeli időben hatályos 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja alapján a felperes helyett az illetéket az állam viseli.

Budapest, 2013. március 20.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő